

7. - 16. aug. 2017: Nordtyskland (Lübeck,) Kiel, Schleswig, Flensburg, Husum, Hamburg

De gode gamle kendte steder – og et enkelt nyt, Husum. På vejen til Kiel, skiftede jeg tog i Lübeck, og det passede lige med at kunne spise frokost på **Time Out** lige ved banegården, stedet der blev Evans og mit stamsted i september 2015, da vi var i Lübeck for at fejre Linde Fröhlichs udnævnelse til æresmedlem af Interfilm. Dagens ret på Time Out var kartofler med spinat og spejlæg. Fra Lübeck til Kiel kører toget gennem afvekslende og smukke landskaber – ikke mindst omkring Plön.

Hvorfor er jeg så glad for Kiel, Landeshauptstadt for Schleswig-Holstein? Det er noget med en pæn

og overskuelig indre by og de fascinerende forhold ved fjorden. Jeg har aldrig været så langt ude på fjordsiderne, men nyder indre by. Der er ikke meget, som er rigtig gammelt, men jeg synes, der er pænt, og det passer til to-tre overnatninger. Aftensmad første dag på Bock House i Willestraße: pasta med kalkun. Næste dags frokost var ravioli med salat og en lille dessert på Das Wirtshaus, Europaplatz, og aftensmaden bestod af Thüringer Würste.

På vej til Flensburg d. 9. august – med bus via Eckernförde – aflagde jeg frokostbesøg hos pastor Niels Henrik Olesen i Schleswig, tidligere Simon Peters Kirke, Amager. Han tog mig med på en lille rundtur, hvor vi var i domkirken og noget af det gamle kvarter nær havnen – godt gensyn! I Flensburg spiste jeg aftensmad på Restaurant Macedonie lige over for hotellet i Wilhelmstraße, lammefilet, og næste dag spiste jeg frokost på **Café Central** i Große Straße, og det var et dejligt sted med god mad – skal huskes – jeg fik dagens ret, kalkun i ris, dertil en lille chokodessert.

Det var ikke blot et godt gensyn med Flensburg, men også med Ulla og Claus, som ankom til byen sidst på eftermiddagen næste dag. Vi valgte den nemme udvej og spiste til aften på Restaurant Macedonie. Inden de kom, havde jeg været på museumsbesøg og i butikker; jeg købte et par pæne skjorter hos Peek & Cloppenburg. På Hafenspitze var der et marked med alt muligt kunsthåndværk og tøj, og jeg tog en lang spadseretur på den stille side af fjorden. Lørdag d. 12. august skiltes vor veje igen. Ulla og Claus satte kursen mod den jyske vestkyst og et sikkert forblæst sommerhus, mens jeg tog bussen fra Flensburg mod Husum.

Første dag i Husum var den eneste dag, hvor jeg var plaget af dårligt vejr – det regnede det meste af tiden. Vejret var bedre anden dag, hvor jeg fik et bedre indtryk af kyst- og havnebyen, som ikke blot har store forskelle på ebbe og flod til daglig – den indre havn var mere mudder end vand, så lavvandet var det – men også har oplevet stormflode, hvor vandet stod over fem meter over normalen senest 1962 og 1976.

A. Kunst og kultur

A1) Kiel

I en bygning, som knejser over Die

Kieler Förde, ligger Die Kunsthalle zu Kiel, hvor man kan se en "Antikensammlung", der er opbygget i samarbejde med Christian Albrecht Universität. Den ene af de to aktuelle udstillinger var "Was das Bild zur Kunst macht" med malerier af afdøde kunstnere som Jens Juel (1745-1802), Erich Heckel (1883-1970) og Albert Aarboe (1889-1970) samt nulevende som Vasilij Polenov (f. 1927), Franz Gertsch (f. 1930), Peter Doig (f. 1959) og Neo Rauch (f. 1960). Den anden var "Die Kunst zu sehen" med miniaturer af Anita Albus; de var så små, at den besøgende fik stillet en lup til rådighed! Det tankevækkende billede t.v. bærer indskriften: "Der Himmel ist mein Hut. Die Erde ist mein Schuh."

Det er også smukt udenfor. Der Schloßgarten strækker sig ind mod Die Dänische Straße, som er centrum i den lille, gamle bydel. Haven rundes af med en mindemur vedr. 1800-tallets krige.

Der Schloßgarten – og mindemuren

På vej fra Der Schloßgarten til Die Dänische Straße passerer man lille park, som hylder store videnskabsmænd, bl.a. den dansk-tyske historiker Theodor Mommsen (1817-1903) (t.h.) og den tyske fysiker Max Planck (1858-1947).

På en havnecafé ved søfartsmuseet stødte jeg på en lokal cola-drik: Den er mere speciel end god, men udsigten over havn og fjord i Kiel er fascinerende, ikke mindst når de kæmpestore færger til Göteborg eller Oslo sejler ud og ind, men der er også enkelte mindre fartøjer i havnen.

A2) Flensburg

Jeg måtte naturligvis gense Istedløven og tog mig også tid til at besøge Museumsberg. Her var der den faste udstilling om byens historie og aktuelle udstillinger bl.a. med malerier af Emil Nolde (1867-1956) og Erich Heckel (1883-1970). Men jeg synes, de to huse er nogle store skrumler, hvor man skal gå og gå for at finde noget. Faktisk er skulpturerne i parken mere interessante – også springvandet neden for bjerget.

A3) Husum

Byen hylder forfatteren Theodor Storm (1817-1888). Hans hus er nu museum, men det var lukket, da jeg kom forbi. Han er berømt for skæbnefortællinger som "Der Schimmelreiter", men jeg har vist aldrig læst nogen af dem.

A4) Hamburg

Den lille fine udstilling, "Max Pechstein, Künstler der Moderne," kunne bese i huset lige ved siden af rådhuset, Rathausmarkt. Jeg genså desuden museet i Altona, men havde misforstået noget. Udstillingen "Ernst Eitner, Monet des Nordens" var 'anderswo' i Altona, og så slog tiden ikke til.

B. Kirker

B1) Sankt Nikolai zu Kiel

En handels- og havneby som Kiel må naturligvis have en kirke ved navn Sankt Nikolai, idet Nikolai var skytshelgen for bl.a. de skibsfarende og købmændene. Kirken blev påbegyndt, samtidig med opbygningen af byen, dvs. i 1240'erne, færdiggjort i 1300-tallet, restaureret i 1870'erne og 1943-44 næsten helt ødelagt. 1950 begyndte genopbygningen af kirken med nutidige tilpasninger og en

renovering begyndte 1986. Under Anden Verdenskrig blev nogle af de ældste kunst-skatte reddet og gemt væk, f.eks. døbefonten fra 1344, alteret fra 1460, krucifikset og det lille alter i sidekapellet – begge fra 1490. Som symbol på forsoning er der slået et lille kors op af tre nagler fra Conventry Cathedral, en kirke som blev ramt af tyskernes bomber i Anden Verdenskrig.

B2) Domkirken i Slesvig

Kirken er især kendt for det fantastiske alter, et enestående træskærerarbejde af Hans Brüggemann fra årene 1514-1521. Først i 1666 blev alteret opstillet i domkirken. Kirken rummer malerier af den første protestantiske biskop, dr. theol. Tilemann von Hussen og salmedigteren Paul Gerhardt.

B3) Helligåndskirken Flensburg

Den forholdsvis lille og beskedne kirke midt på gågaden i Flensburg, Große Straße, er den danske menigheds kirke. Kirke blev påbegyndt 1386, og der er talt dansk i kirken siden 1588.

B4) Nikolai-Kirche, Flensburg

Lige ved Südermarkt (Søndertorv) ligger Sankt Nikolai kirke, opført i 1400-tallet, dengang uden tårn og spir, som kom til i 1890erne. I dag reklamerer sognet for kirken som "offene Kirche für die Stadt". Orglet er kunstværk at se på og benyttes (også) til hyppige koncerter. Kirken rummer også en bronzedøbefont fra kirkens opførelsestid.
(Billede næste side.)

B5) St. Jürgen-Kirche, Flensburg

På modsat side af Bjerget og den side af fjorden ligger St. Jürgen Kirche, også højt, som er ved at blive restaureret. I 1995 fejrede sognet 100 års jubilæum; kirken blev bygget 1904-1907. Alteret præges af Hans-Peter Feddersens maleri af den fortabte søns hjemkomst.
(Billede næste side.)

Orglet i Nikolai-Kirche, Flensburg

Alteret i St. Jürgen Kirche, Flensburg

B6) St. Marienkirche, Husum

Kirken er én af C.F. Hansens klassiske bygningsværker. Ligeså grim som den virker udefra (de rå, gullige sten), ligeså smuk, lys og netop klassisk ser den ud indvendig. Ifølge Thomas Rolands enestående fine bog om C.F. Hansen er kirken bl.a. blevet kaldt et kaninbur og tårnet for en peberbøsse. Kirken blev bygget 1829-1833 og står, hvor en ældre kirke fra 1400-tallet engang stod. Søndag d. 13/8 deltog jeg i 09:30 gudstjenesten, hvor en Pfarrerin Hansen celebrerede en slags 'feel-good' begivenhed, hvor kun dåb og altergang markerede, at det var en kristen gudstjeneste.

C. Hoteller (kronologisk)

C1) Hotel Astor Kiel (Capanile-kæden)

Holstenplatz 1-2, Kiel. To nætter, i alt 183 EUR. Centralt beliggende højhushotel, let at få øje på f.eks. fra banegården. Jeg har ikke boet der før. Stort værelse, OK, eneste forstyrrelse: skrigende måger.

C2) Hotel am Fjord

Wilhelmstraße 1, Flensburg. Tre nætter, i alt 256 EUR. Godt beliggende hotel, kort afstand til busstation og til fjord. Hotellet har 24 timers bar. Et lille, men rigtig pænt værelse.

C3) Genießer Hotel Altes Gymnasium

Hovedindgang Ludwig Nissen Straße, Husum. To nætter, i alt 268 EUR. Svær at finde: Adressen opgives forkert flere steder. Hotellet er mest for dem, der elsker sauna, svømmepøl og lignende.

C4) Hotel Alster-Hof

Esplanade 12, Hamburg. To nætter, i alt 190 EUR. Godt beliggende hotel i gå-afstand til Stephan Platz og Dammtor Bahnhof. Hotellet ligger lige ved siden af Hotel Baseler Hof, som er en anelse dyrere, men så vidt jeg husker ikke væsentligt bedre. Udmærket værelse, men Esplanaden er en meget trafikeret gade, næsten døgnet rundt. Morgenmadsrestaurant og lounge med fri PC.